

ב' ע"מ
2289

בבית המשפט המחוזי בירושלים - סניף השופטת רות אור

פסק דין

זוהר עתירה מאגם המבקש, ראובן אביאן, נגד קבוץ רמת דהל
והמשיבו - שהמבקש חבר בו, כי חוכת משלום המזונות שחלה על
המבקש כסר שנספק נגדו בתק מ.א. 325/94 - תחול במלואה על
המשיב ולהלן - הקבוצ'.

הרקע לעתירה זו הוא לאמור -
המבקש התגורר בקבוץ כשנים 1979-1980 במסגרת גרעין נח"ל, והפך
לחבר מן המניין בקבוץ בשנת 1981.
לפני מספר שנים התחן המבקש עם אשה מו"ש לקבוץ, אשתו עברה
להתגורר עמו בקבוץ. ואף בנו נולד בקבוץ.

עפ"י תקנון הקבוץ - אין בת דוג של חבר קבוץ הופכת אוטומטית
לחברת קבוץ מן המניין, אלא נחשבת כמועמדת לחברות, וקבלתה תלויה
בהחלטת האסיפה הכללית של הקבוץ.

ביום 19.11.92 התקיימה תעבה בקבוץ לענין קבלת אשת המבקש
כחברה מן המניין בקבוץ, אולם היא לא הצליחה לקבל את מספר
הקולות הדרוש לקבלתה כחברה מן המניין.

ביום 11.7.93 התקיימה הצבעה חשאית נוספת של אסיפת הקבוץ ואף
בה לא אושרה מועמדותה של אשת המבקש כחברת קבוץ מן המניין.

עפ"י תק' 20 לתקנות הקבוץ, חייב מועמד לחברות שמועמדותו בוסתה
- לעבור את הקבוץ אלא אם הוסכם אחרת בינו לבין הקבוץ.

8

ב-5.12.93 כתב הקבוץ לאשת המבקש כי היא מתבקשת לפנות את תחומי הקבוץ ולהמנע בכך מנקיטת הליכים משפטיים נגדה, כ"כ דרש הקבוץ האזינו מכתב מאשת המבקש להחזיר לקבוץ 300 ש"ח כלכלה לחודשו, 725 ש"ח לחודשו בגין מגורים, אתיקה, כביסה, טיפ, תשמל ואנרגיה, וכן 542.50 ש"ח לחודשו בגין מחצית החזקת הבן - וזאת בעבור חודשים.

ממכתב זה אנו למדים כי ההגוץ עצמו העריך את מגוריה וכלכלתה של אשו המבקש בקבוץ בסכום של 1025 ש"ח לחודש, ואת החזקה הילד ב-1085 ש"ח לחודש, כשהאשה נדרשה לשלם מחצית בהנחה שהמבקש אחראי למחצית הנותרת של החזקת הילד. מאחר שהאב אחראי למזונות בנו - תמות בניגוד מדוע דרש הקבוץ מאשת המבקש מחצית מסכום החזקת הבן בקבוץ.

עקב דרישת הקבוץ מאשת המבקש לעזוב את הקבוץ, ובהתחשב בנילו הרך של בנם, נאלצו אשת המבקש ובנו לעזוב את הקבוץ - בניגוד לרצונם ובניגוד לרצון המבקש. המבקש, כתבר קבוץ מזה 13 שנה - לא היה מעונין בעליבת הקבוץ, וכשאר חבר קבוץ.

אשת המבקש ובנו וזגישו תברעת מזונות נגד המבקש בתיה נ.א. 325/94, ונחתו פס"ד בהעדר הגנה, לפיו על המבקש לשלם לאשונה ובנו 4820 ש"ח לחודש החל ממרס '94, כאשר סכום זה צמוד למדד יוקר המחיה מדי חודש.

כן נקבע בפסה"ד כי על המבקש לשלם כל סכום שאשונה תאלץ לשלם לקבוץ, וכן סכום נוסף של 7601 ש"ח עבור טיפול שיוניים. ה"כ נפיקו נגד המבקש, הוצאות משפט ושכ"ש עו"ד.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

מאחר שהמבקש הרגו חבר קבוץ. ובתור שכזה אין לו רכוש פרטי ויה
 אין לו הכנסות פרטיות, אלא כל תמורת עבודתו הולכת לקופת הקבוץ
 - הגיש המבקש עתירה זו, בה בקש לקבוע כי כל סכום שהוא חייב
 בתשלום למזונות אשתו ובנו - על הקבוץ לשאת בו.

הקבוץ טוען כי העתירה הוגשה בחוסר נקייון כפרים ובהעדר תום לב.
 וזו נסיון להוציא כספים מהקבוץ; וכן
 כי אין בתקנות הקבוץ (להלן - התקנון), להעביע על חובה הקבוץ
 לשלם את מזונות האשה והילד; וכן
 כי אין יריבות בין המבקש לקבוץ, ובקשה כזאת היתה צריכה להרוח
 טרונת, אם בכלל, ע"י אשת המשיב שהיא הזוכה בפס"ד בוניק מ.א.
 325/94.

הקבוץ טוען כי לא חלה עליו כל חובה לקבל את אשת המשיב כחברה
 מן המניין בקבוץ.
 כן טוען הקבוץ כי המבקש אשת באי הגשת כתב הגנה בתוך המזונות
 טרונגש נגדו.
 עוד טוען הקבוץ כי לא ייתכן לחייב את כל חברי הקבוץ לשלם
 מזונות לאשת המבקש ולבנו.
 הקבוץ טוען כי הפרידה בין המבקש לאשתו - היא מלאכותית, וכי
 הקבוץ חייב לספק את צרכי האשה והילד - כל עוד הם חיים בקבוץ.

הקבוץ אמנם טוען כי אין להבין מדבריו שהוא מעוניין בעדיבת
 המבקש את הקבוץ, אך לאור כל הטיעונים מבהיר כי המבקש יכול
 להמנע מפרידה מאשתו ובנו ויוכל למלא את חובתו האבטולוטית
 לדון את בנו - אם יעזוב את הקבוץ.
 לענין זה אין לי אלא לצטט את טענתו המהוגמת של ב"כ הקבוץ
 בהיכוסיו:

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

א. אין המשיבה חולקת על חובת המזונות, במיוחד החובה האבסולוטית לזון ילד עד גיל 6. כפי שציטט ב"כ המלומד של המבקש.

ב. אדרבא, על פי ההלכה שהובאה ע"י המבקש, חובה על האב לעשות הכל כדי לזון את ילדו. זו בדיוק כוונתה של המשיבה שהמבקש יעשה הכל על מנת לעמוד בחנותו האבסולוטית לזון את ילדו גם אם למיצטר נצטרך לשם כך אף לעזוב את המיבוץ ולו על מנת שיתנו בגדו הכלים לזון אותנו. (ההדגשה שלי - ר.א.).

אני תמהה מאד על גישת הקבוץ, וזאת מהטעמים הבאים:

א. אשת המבקש ובנו לא עזבו את הקבוץ מרצונם הטוב - אלא סולקו מהקבוץ עפ"י זרישת הקבוץ לאחר שאסיפת חברי הקבוץ לא אישרה את אשת המבקש כחברת קבוץ מן המניין.

ב. אכן, לקבוץ זכות להחליט מי יהיו חבריו ומי לא יהיו חבריו, אך בנצלו זכות זו עפ"י תקנונו - גרם הקבוץ לפירוד המשפחה, ואין הקבוץ יכול לכנות פירוד זה - "פירוד מלאכותי", ולהתחמק בכך מתובת הבעל והאב לזון את אשתו ובנו כל עוד המבקש הינו חבר קבוץ.

ג. אין כל ספק כי עפ"י הדין חובה על אדם לזון ולפרנס את אשתו ובנו ושום הסכמה חוזית בין אותו אדם לבין גוף אחר (כמו תקנון הקבוץ) - אינה יכולה למנוע חובה חוקית זו.

ד. אכן, היחסים בין המבקש לבין הקבוץ הם יחסים חוזיים מכח תקנון הקבוץ, אולם מקום שהקבוץ פוגע מחבריו בעלות על רכוש פרטי ובעלות על התמורה מעבודותיהם, ונוטל את רכושן נתמורת עבודתו של החבר לבעלות המשותפת של הקבוץ - עליו לבוא בנעלר חבריו בכל הנוגע לחובותיהם החוקיות.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

אכן, אילו היה מדובר בחוב הימורים שעשה חבר קבוץ - אין הקבוץ חייב לממן לו חוב זה.

אולם כשמדובר בחובה אנושית בסיומת של אדם לדאוג לקורת גג למשפחתו, ולזון ולפרנס את משפחתו - לא יתכן שירמלט מחובה זו רק מהטעם שהקבוץ בו הוא חבר - מפקיע את כל רכושו, ואינו משלם לו תמורה כספית, בעבור עבודתו.

חבר קבוץ הוא בעלים משותף עם שאר חברי הקבוץ בכל נכסי הקבוץ והכנסותיו. בעוד לו עצמו אין שום רכוש והכנסות פרטיים, וכל מה שיש לו - עובר לבעלות משותפת של הקבוץ, או לזאת, כאשר הוא מתחייב במזונות אשתו וילדיו, חייבות הוצאות אלו לצאת מן הקופה המשותפת, בה יש לאותו חבר קבוץ חלק יחסי לשאר חברי הקבוץ.

גובח האמור, אין לומר כי כאשר הוא משלם מזונות לבנו משפחתו - שאר חברי הקבוץ נושאים בחובה זו, הוא נושא בחובה שתוך החלק היחסי שלו בכלל נכסי הקבוץ, כפי שהיה עושה אדם שאינו חבר קבוץ, ושהיה משלם מזונות מתוך הכנסתו מרגע כפיו, או שהיה נאלץ לממש רכוש שיש לו - כדי לדאוג למחירת בנר משפחתו שבפירוד.

טענת הקבוץ כי אינו חייב לשלם למזונות אשתו ובנו של חבר קבוץ כשאינם מתגוררים בקבוץ, כאשר הקבוץ עצמו סילק אותם ממנו - היא טענה מקוטמת.

נסיון הקבוץ להשוות מצב זה למצב של חבר קבוץ שעוזב טרצונו וגם אם בניגוד מיוחדות כמו במקרה של ע"א 16/78 גליל נ. גליל, פד"ר ל"ג (2) 324 - הוא נסיון בלתי מוצלח.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

גם טענת הקבוץ כאילו המבקש אשם באי' הגשת כתב הגנה - איננה מדויקת.

בס' 12 לסיכומי הקבוץ מאשר הקבוץ עצמו כי המבקש התבקש לתת על אחר את הערותיו לכתב הגנה שהוכן, מבלי לאפשר לו לערוך בכתב ההגנה שהוכן ע"י עו"ד הקבוץ, משום שהמועד האחרון להגשת כתב ההגנה חל למחרת היום.

לקבוץ לא היתה כל סניעה להכין את כתב ההגנה מבעוד מועד, לאפשר למבקש לערוך בו בזהירות ובתשומת לב, ולהגישו לביחמ"ש במועד. תוך הופעה למשפט וחקירת אשת המבקש על הוצאותיה והוצאות בנה.

באשר לסכום המזונות לאשת המבקש ולבנם - הקבוץ עצמו דרש מאשת המבקש (בעבור עצמה בלבד), סכום של - 1025 ש"ח לחודש בגין מגורים וכלכלה. וכן קבע סכום של 1085 ש"ח בגין החזקת הילד במקוץ. (בפועל, כאמור, דרש הקבוץ מאשת המבקש מחצית מסכום החזקת הילד במקוץ, כנראה משום שאביו, המבקש, הינו חבר קבוץ ונושא במחצית השניה).

הקבוץ העריך, איפוא, את עלות החזקת האשה והילד במבצע בסכום של 2110 ש"ח.

ברור ומזוהר כי עלות מגורי האשה והילד ומזונותיהם מחוץ לקבוץ - גבוהה מזו שבקבוץ.

טענת מזכיר הקבוץ, יגאל מוסרינגר, בביחמ"ש כי אם הילד היה נר אצל אביו, הם היו משלמים 800-900 ש"ח לחודש בעבור האשה (עמ' 2), אינה תואמת, איפוא, את דרישת הקבוץ מהאשה לשלם סכום של - 1025 ש"ח לחודש בעבור שהותה בקבוץ.

אכן, הקבוץ אינו חייב לקבל את אשת המבקש כחברת קבוץ מן המניין לפי תקנותיו, אולם מוזר בעיני כי הקבוץ מתנגד למגורי האשה עם

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

בעלה - אפרלו שלא בתור חברת קבוץ מן המניין. תמורת סכום של 500-500 ש"ח לשחירתה (כפי שהקבוץ סבור שמגיע לה) - אם תעבוד מחוץ לקבוץ, או תסורת עבודתה בקבוץ.

אין ספק כי לא כל חברי הקבוץ הם מיקשה אחת ועשויים להיות אחד, ואין היום עודף אנשים המוכנים לחיות בקבוץ. שהנזק משהומה של אשת המבקש בקבוץ (כאשת חגר, ולא כחברת בעצמה) לא חיה גדול בהרבה משהייתם של חברים אחרים בקבוץ, אשר לא תמיד רואים עין בעין בכל נושא.

טענת מזכיר הקבוץ נגד אשת המבקש היתה, כדוגמה, כי הבראה את בנה לבית הילדים מתי שרצתה ולהחח אותו מתי שראתה וזה הורס את המרקם החברתי.

זו אינה טענה רצינית לאי קבלת אשת חבר בחברה מן המניין בקבוץ. אך גם אם יש בה בסיס לאי קבלתה בחברה בקבוץ, בוודאי אין בה די כדי להצדיק מילוקה מן הקבוץ מבלי לאפשר לה לגור עם משפחתה בתוך הקבוץ, ולו כבת משפחה נלווית. חרי הקבוץ תמיד יכול היה לבקש מהמבקש להביא את בנו לגן ולקחתו מהגן - במועדים הנדרשים הקבועים מראש.

אם שאר טענות הקבוץ נגד אשת המבקש - דומים לטענה זו, הרי טענת הקבוץ כי אשת המבקש הורסת את המרקם החברתי בקבוץ - אינה רצינית.

מכל מקום, ביהמ"ש אינו שם עצמו במקום אסיפת הקבוץ לצנין ההחלטה במי לבחור כחבר קבוץ, ובמי ולא.

יצוין כי ב"כ המבקש טען בביהמ"ש כי היו דרושים שני שליש מקולות חברי הקבוץ לקבלת אשת המבקש בחברה בקבוץ, וכי למעשה

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

אביאן נ. רמת רחל

המ' פתי 470/94

הצביעו בעדה למעלה ממחצית חברי הקבוץ, וחזרו רק 10 קולות לקבלתה. (עמ' 3).

איננו יודעת אם מענה זו נכונה עובדתית, אולם תקנון האגודה שהוגש לביהמ"ש במצורף לתצהיר מזכיר הקבוץ ומשעם הקבוץ, הובע בתק' 28 כיו "מועמד יתקבל כחבר אם ההחלטה על קבלתו כחבר

התקבלה בקולות רוב המצביעים באסיפה הכללית שבסדר יומה נכלל הדיון בדיון קבלתו כחבר".

לא מדובר שם על רוב של שני שלישים מכלל חברי הקבוץ, ואפילו לא על רוב של שני שלישים מהמשתתפים באסיפה הכללית. אר לזאת. אם אכן למעלה ממחצית חברי הקבוץ הצביעו בעד קבלת אשת

המבקש בחברה מן המניין בקבוץ - יתכן כי היתה מעות באר קבלתה בחברה בקבוץ.

החובה בקבלת ההחלטה של שני שלישים מהחברים המצביעים באסיפה הכללית, מופיעה בתק' 36 הדנה בהוצאת חבר מהקבוץ, אולם זאת רק בהתמלא אחד מחמשת התנאים המנויים באותו סעיף, ובמקרה כזה מובן כי יש לנמק מהו התנאי המפעיל סמכות זו.

מאחר שהצדדים לא המציאו לביהמ"ש פרטיכל של האסיפות הכלליות שעסקו בענינה של אשת המבקש, לא ניתן לתווכח אם אכן למעלה ממחצית הנוכחים באסיפה - החליטו על אי אישורה כחברה מן המניין בקבוץ (כפר שנדרש עפ"י תקנון הקבוץ), או שמא טענו וסברו כי יש צורך באישור של שני שלישים מהנוכחים באסיפה או מכלל חברי המשק - לקבלתה כחברת קבוץ מן המניין.

פסק הדין היחיד שהופנתו אליו הינו ע"א 516/78, גליל נ. גליל וקבוץ שריד, פד"י ל"ג(2), 324.

באותו מקרה היה מדובר בזוג חברי קבוץ, שנוכדו להם שלושה ילדים בקבוץ, ובשלב מסוים עבר הבעל לאור בקבוץ עם אשה אחרת.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

בנסיבות אלה ראתה עצמה האשה נאלצת לעזוב את הקבוץ. ואכן עזבה את הקבוץ עם אחד מילדיה, תוך הגשת תביעה מן הבעל והקבוץ למזונות ולהחזר הלוואות, לטיפול אורטודנטי לבן, ושכר לימוד לאשה.

ביהמ"ש המחוזי דחה את התביעה נגד הקבוץ.

ביהמ"ש המחוזי קבע, לגבי האשה, כי לא מתקבל על הדעת שחבר קבוץ ינתק לחלוטין את קשריו עם הקבוץ ולא יתרום מכוח עבודתו לקבוץ, ומאידך גיסא יוהגה מכל הזכירות של חבר קבוץ.

לגבי הילד קבע ביהמ"ש המחוזי כי מאחר ששרם מלאו לו 18 ש', ואינו חבר קבוץ, וכל זכויותיו הן פועל יוצא מזכויות הוריו - אין הקבוץ חייב לספק את צרכי החזקתו וחינוכו אלא אם הוא נמצא בקבוץ, או אם נמצא בהסכמת הקבוץ במקום אחר.

ע"כ דחה ביהמ"ש המחוזי את התביעה נגד הקבוץ. (עמ' 327-328).

לעומת זאת קבע ביהמ"ש המחוזי את חובת הבעל לזון את אשתו וילדו, שכן טיבת עזיבתם את הקבוץ - איננה מן האשה. (עמ' 328). באותו מקרה טרחו חברי הקבוץ לשכנע את האשה שלא לעזוב את המסגרת הקיבוצית - אולם לא הצליחו לשכנעה.

ביהמ"ש העליון קבע כי למרות אי נוחותה ואף מבלה של האשה, שנקלעה למצב מביך ויסרה כי בשל כך היא נאלצת להסיק מסקנות אישיות מרחיקות לכת - לא היה בכך בלבד כדי להטיל על הקבוץ חובות שאינן מושחתות על התגרות המפורטות בחקנון (עמ' 330). אי לזאת אישר ביהמ"ש העליון את קביעת ביהמ"ש המחוזי בה דחה את תביעת האשה והילד נגד הקבוץ.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

אביאן נ. רמת רחל

המ' פת' 470/94

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

עם זאת דחה ביהמ"ש העליון גם את הערעור הנגדי, כד שגומר
העקרון כי הבעל חייב במזונות אשתו ובנו שעזבו את הקבוץ.

בג"ץ 3132/92 מושלב נ. הועדה המחוזית וקבוץ כברי, פד"ר ט"ז 3,
746, 741 ז', קבעו:

"הרעיון המונח ביסוד האידיאולוגיה הקבוצית הוא שיתוף מלא בין
חברי הקבוצה. שיתוף זה, המבוסס על הזדהות חברתית של הפרט עם
הקבוצה, בא לביטוי מבחינה כלכלית בערבות הדדית על פי העקרון
"כל אחד לפי יכולתו, ולכל אחד לפי צרכיו" ובשוויון בהגאה
הכלכלית.

במהותו, הקבוץ הוא מעין משפחה גדולה, שכל חבריה סובלים במידה
שווה מצעוקותיה ונהנים באותה מידה מיכולתה הכלכלית. טובת
ההנאה הצומחת לקבוץ מצמיחה טובת הנאה לכל אחד מחבריו"
(ההדגשה שלי - ר.א.).

חפשי, תקדימים נוספים בנושא זה - ולא מצאתי.
מאחר שגם הצדדים לא הוציאו לי תקדימים נוספים - סביר כי אין
כאלה.

לא מצאתי ולא הוגש לי כל תקדים למקרה בו הבעל, שהינו חבר
קבוץ, חויב לשלם מזונות לאשתו ולילדיה שמחוץ לקבוץ, המזונות
לא שולמו והבעל נאלץ לבקש מביהמ"ש לחייב את הקבוץ לשלם את
המזונות בעבורו - כפי שקורה במקרה שלפנינו.

המסקנה הסגורה היא כי מקום שחברי קבוץ חויבו לשלם מזונות
לנשותיהם ולילדיהם שמחוץ לקבוץ - הקיבוצים נוהגים למלא את
חובה זו, וע"כ לא הגיעו הדברים לדיון משפטי.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

רש לתפוח, איפוא, מה טעם ראה, דווקא קבוץ רמת רחל, שגרשו את אשת המבקש (ובעקבות זאת גם את ילדו והקטין שברחוקות האם), להתנגד לשלם את מדורם ומזונם של אשת המבקש וילדו מחוץ לקבוץ.

סכומו של דבר -

בהתחשב בעובדה כי בעל ואב חייב לזון ולפרנס את אשתו ובנו (חובה המקובלת גם על ב"כ הקבוץ בסיוכומיו);

ובהתחשב בעובדה כי למבקש, כחבר קבוץ, אין רכוש והכנסה לעצמו, אלא כל רכושו והכנסותיו שייכים לקבוץ מכוח הכללים הנהגים בקבוץ;

והואיל והקבוץ מבוסס על שיתוף מלא, וע"כ קיימת ערבות הדדית גם לחובות החוקיים של חבר הקבוץ;

והואיל ולא עולה על הדעת לפטור בעל ואב מחובת מזונות אשתו וילדיו רק משום שיש לו הסכם חוזר עם הקבוץ שהקבוץ לוקח את רכושו והכנסותיו -

המסקנה הסבירה היחידה המתבקשת היא כי על הקבוץ, מכוח הערבות ההדדית ו"הפקעת" כל רכושו והכנסותיו של המבקש (כמו של שאר חבריו) - לשאת במזונות אשתו ובנו של המבקש במקום המבקש, וזאת מתוך חלקו של המבקש בנכס הקבוץ ובתמורת עבודתו בקבוץ, וכך אנו פוסקת.

לענין גובה המזונות -

מאחר שפסה"ד ניתן ללא הגנה, ומאחר שבעת מתן פסה"ד לא היה הקבוץ צד להליכים בניהמ"ש, ובפועל על הקבוץ לשאת בסכום המזונות, נראה לי כי יש בכך משום נסיבה חדשה המצדיקה אפשרות הגשת תביעה חדשה להקטנת המזונות, אם הקבוץ יהיה סבור שיש מקום לדרוש הקטנת סכום המזונות.

24/01/95

אבראן נ. רמת רחל

המ' פת' 470/94

18.

מכל מקום, כל עוד לא ניתן פס"ד או החלטה זמנית אחרת לענין
הקטנת סכום המזונות, ומשיך פסה"ד בתיק מ.א. 325/94 - לעמוד
בעינו, ועל הקבוץ לשאת בסכומים האמורים בפסה"ד, במקום המבקש.

הקבוץ ישלם למבקש הוצאות, ושכ"מ עו"ז בסך 7500 ש"ח + מע"מ.
סכומים אלה ישאו ריבית והצמדה כדין מהיום ועד יום התשלום
בפועל.

החלטה ניתנה בהעדר הצדדים ותשלח להם ע"י מזכירות ביהמ"ש.

24/01/95

רות אור, שופטת

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

ע"א 1707/95

בפני: כבוד השופט ט' שטרסברג-כהן
 כבוד השופט צ' א' טל כבוד השופט י' טירקל
 המערער: קיבוץ רמת רחל
 נגד
 המשיב: ראובן אביאן
 ערעור על פסק דין בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 25.1.95 המי פתיחה 470/94 שניתן על-ידי כבוד השופט אור
 תאריך ישיבה: ל' בסיון תשנ"ו (17.6.96)
 בשם המערער: עו"ד ש. גרנות ועו"ד נ. סמולט
 בשם המשיב: עו"ד א. גלבע

פסק-דין

1. המשיב הוא חבר קיבוץ רמת רחל מאז 1951. ב-9/92 נשא אישה שעברה להתגורר עימו בקיבוץ. בעקבות הצבעה שנערכה בקיבוץ כ-11/92, הוחלט שהאשה לא התקבלה כחברה בקיבוץ. ב-7/93 נערכה הצבעה שניה ושוב הוחלט שלא לקבל את האשה כחברה בקיבוץ. ב-12/93 נדרשה האשה לעזוב את הקיבוץ והיא עשתה כן ועברה יחד עם בנם של בני הזוג-שנולד בינתיים, להתגורר בדירה שכורה בירושלים. בעלה נותר בקיבוץ והמשיך לעבוד בו, אם כי ככל הנראה חי הוא עם משפחתו בדירתם השכורה בירושלים.

2. ב-3/94 הגישו האשה והבן תביעת מזונות נגד האב ונפטקו בה - בהעדר

הגנה - מזונות בסך 4,820 ש"ח לחוד החל מ-3/94 צמוד למדד מדי חודש והוטלו על המשיב חיובים נוספים. המשיב פנה בתובענה נגד הקיבוץ וביקש להטיל את מלוא חיוביו לפי פסק הדין, על הקיבוץ. בית המשפט נענה לעתירתו וחייב את הקיבוץ לשאת בחיובי המשיב כלפי אשתו ובנו, בפסק דין שניתן ב-24.1.95.

3. לאחר פסק הדין, חלה התפתחות בשני משוררים: האחד, הנושא תועבר

לטיפול רשם האגודות השיתופיות שדן בהרחקת האשה מן הקיבוץ והחליט ביום 13.6.95 כי האשה התקבלה כחברת קיבוץ ברוב הזרוע בהחלטה הראשונה מ-9/92 וכי הקיבוץ סבר בטעות ובניגוד לתקנות שרוב רגיל לא הספיק לצורך קבלתה. השני, ב-3/96 הגיעו הצדדים להסכם דיוני בבית המשפט המחוזי - מבלי לפגוע בטענותיהם בערעור זה - המסדיר תשלומים זמניים בסכום נמוך מהסכום שנקבע בפסק הדין וזאת עד למתן פסק דין בערעור זה. (החומר המתייחס להחלטת רשם האגודות השיתופיות ולהסדר הדיוני, הוגש לבית משפט זה בהסכמה).

4. על פי טענת הקיבוץ, לאחר מתן החלטת הרשם, חל שינוי מהותי

ומשמעותי בנסיבות. בעוד אשר עובר למתן פסק הדין של בית משפט קמא, היו כל הצדדים בדיעה כי האשה איננה חברת קיבוץ, מקובל כיום על הכל כי היא אכן חברת קיבוץ ונתקבלה ככזו כדין. לטענת הקיבוץ פנה הוא אליה לאחר החלטת הרשם "אין ספור פעמים" והזמינה לחזור לקיבוץ כחברה מן המניין והיא סרבה. לטענת האשה פניה זו היא מן השפה ולחוץ וכפי שנרשם על ידי רשם האגודות השיתופיות בהחלטתו, מפי נציג הקיבוץ, אמר חלק מאנשי הקיבוץ באסיפה "נעשה לה את המוות ונקר לה את העיניים". לפיכך אין היא יכולה לחזור לקיבוץ.

5. בעקרון, מקובלת עלינו התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא, לפיה על

הקיבוץ לשאת במזונות שהוטלו על המשיב שהוא חבר קיבוץ העובד בו וכל מעשי דין לקיבוץ. חיוב זה צריך לחול מאז גורשה האשה מן הקיבוץ שלא כדין. עם זאת, הסכום שנפטק נגד המשיב בהעדר הגנה, אינו נראה לנו הולם וראוי בהתחשב בנסיבותיו של מקרה זה. אנו סבורים כי הסכום שנקבע בהסדר הביניים שהוא 2,500 ש"ח לחודש צמוד למדד הוא הסכום הראוי והחולס לתשלום מיום מתן פסק דין זה. אשר לתקופת העבר מאז עזבה האשה את הקיבוץ ועד שנולד הילד השני נראה לנו הסכום של 2,000 ש"ח כסכום המתאים לחייב בו את הקיבוץ. סכום זה עולה בקנה אחד עם ההסכם הדיוני. אשר לתקופה שלאחר

מתן פסק-דין זה, אין אנו רואים לשים עצמנו כערכאה ראשונה ולבדוק את העובדות הקשורות בנושא חזרתה לקיבוץ של האשה וילדיה ובינתיים נולד לבני הזוג ילד נוסף). נושא זה והשלכותיו על זכויות הצדדים, ראוי לו שיתברר בבית משפט כערכאה הראשונה. אם סבור הקיבוץ שהוא זכאי להשתחרר מחבותו, עליו להגיש תביעה מתאימה לבית המשפט בערכאה הראשונה לביטול החיוב. עד להגשת תביעה כזו, ימשכו תשלומי המזונות כאמור לעיל. משתוגש תביעה - אם תוגש יחליט בית המשפט במסגרת התביעה, אם יש מקום להמשיך בתשלום המזונות הזמניים עד להכרעתו בתביעה עצמה ואם כן באיזה שיעור.

ניתן היום כי בתמוז תשנ"ו (7.7.96).

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח